

Nicci French
Medeplichtig

2010
Stichting Uitgeverij XL
Den Haag

Erna

Ik draaide me om en keek of de deur van het appartement goed dicht was. Hij was dicht. Dat was niet afdoende. Stel dat er ineens iemand kwam. Stel dat hij een sleutel had. Ik trok mijn mouw naar beneden zodat een directe aanraking achterwege bleef, en moeizaam pakte ik door de stof heen de grendel vast en schoof die zo stilletjes mogelijk dicht. De lampen brandden allemaal, maar de gordijnen waren nog halfopen. Ik schuifelde langs de muur totdat ik bij het raam kwam, keek naar buiten of er in het donker beneden op straat niet iemand stond en deed de gordijnen dicht. Beginnend bij de deur keek ik de kamer rond en liet mijn blik zonder emotie, als het objectief van een camera, van voorwerp naar voorwerp gaan. Aan de muur hing een ingelijste foto. Ik had er eigenlijk niet eerder naar gekeken. Nu zag ik dat het er een was van een zwerm vage oranje vlinders. Op het tafeltje stond een telefoon – stel dat die zou gaan – en een schaal met een kleine sleutelbos erin. Van wie waren die sleutels? Van hem waarschijnlijk. Daar moest ik over nadenken. Er stond een bruine suède luie stoel met een gitaarkoffer ertegenaan. Op de vloer ernaast lag de gitaar zelf, doormidden geslagen en met de snaren los tussen het versplinterde hout. Ik wendde mijn blik af, naar de tv, die ik

nooit aan had zien staan, en naar de grote, gestreepte bank waarop we hadden... Nee, niet doen. Niet aan terugdenken. Mijn sjaal hing over een armleuning, waar ik hem een paar dagen tevoren had laten liggen. Ik pakte de sjaal en sloeg hem om mijn hals, waar ik de blauwe plek nog als een nare herinnering voelde kloppen.

Er stond een boekenkast. De boeken, waarvan er enkele verspreid over de vloer lagen, waren allemaal van Liza – over kunst, design en een paar over reizen. Liza was ver weg, duizenden kilometers ver weg. Op enkele planken stond een aantal spulletjes en curiosa, beeldjes en aardewerk. Een piepkleine koperen boeddha, een groen flesje met een zilveren stop. Liza nam ze altijd mee van haar reizen. Langs de muur aan de andere kant stond een laag dressoir met daarop een ministereo-installatie en een nog geen halfvol cd-rek van ijzerdraad. Die cd's waren ook van Liza – allemaal op een na. Ik liep erheen en voorzichtig, met mijn vingers als een pincet, pakte ik de cd van Hank Williams die ik de week ervoor had meegenomen ertussenuit. Ik opende het doosje. Het was leeg. Weer met mijn mouw over mijn vingers drukte ik op het knopje van de cd-speler zodat de slede naar buiten kwam. Daar lag hij. Ik stak mijn pink in het gaatje, haalde hem eruit en legde hem weer in zijn doosje, dat ik boven op de installatie legde. Ik

moest een plastic tas hebben.

Tegen de rechtermuur stond een grenenhouten tafel die Liza gebruikte om aan te werken. De post die bezorgd was in de weken dat ze weg was, lag niet meer op een stapel, maar slordig verspreid over de tafel, en er lagen ook een paar brieven op het vloerkleed. Op de tafel stond ook een zilverkleurige laptop, dichtgeklapt en met de voedingskabel netjes opgerold erbovenop, en verder een grappige schildpad van groen plastic om pennen in te leggen en een blikje met paperclips en elastiekjes. De stoel die er doorgaans voor stond was omgevallen. Daarnaast lag een vaas, en de rode tulpen die erin hadden gestaan hadden zich samen met het water verspreid over het vloerkleed, dat daardoor niet meer die lichte kleur van gerst had maar een donkerder piskleur.

Daarnaast lag het lijk, met het gezicht naar beneden op het kleed en de armen gespreid. Vooral aan de armen kon je zien dat hij dood was, meer nog dan aan de donkere vlek die zich onder zijn hoofd uitspreidde – erg donker, eerder zwart dan rood. Ik dacht aan zijn open ogen, starend naar het ruwe kleed, en aan zijn mond, scheefgetrokken tegen de wol. Ik keek naar zijn handen, die hij had uitgestoken alsof hij iets probeerde te pakken.

Ervoor

Die handen. Toen ik ze voor het eerst op mijn gezicht voelde, toen hij ze langs mijn nek en door mijn haar liet gaan, voelden ze zachter aan dan ik had verwacht. Aardiger. Het voelde bijna alsof een blinde mijn lichaam verkende door het aan te raken. Toen hij zijn vingers langs mijn blote ruggengraat liet gaan, had ik het gevoel bespeeld te worden, alsof hij door mijn wervels als toetsen in te drukken bastonen aan me wist te ontlokken die ik niet kende en door aan me te plukken me zo'n genot verschaften dat het bijna pijn deed.

Erna

Ik kon me niet bedwingen, knielde even bij hem neer, stak een vinger in zijn licht gekromde hand, die nog warm en zacht aanvoelde, en liet die daar even in rusten. Ondanks alles was hij een tijdje de mijne geweest. Hij had naar me gekeken alsof ik de mooiste vrouw ter wereld was, zijn allerliefste, en ik had hem getroost. Dat verschilt niet veel van liefde. Toen stond ik weer op, liep de kamer door en ging van alles na zonder te weten wát ik nou precies wilde nagaan. Ik trok de tafellade open, hurkte neer en

keek onder de bank, en ik haalde de kussens van de luie stoel. Mijn leren schoudertas – de bruine met al die krassen erop die ik als schoolmeisje al had gebruikt en die ik opnieuw gebruikte nu ik als lerares weer naar school ging – die moest hier toch zijn. Ik wist zeker dat ik hem hier had achtergelaten, hier aan de armleuning van deze stoel, met de schouderriem los.

Ik liep naar de keuken, zachtjes en voetje voor voetje zodat ik geen geluid maakte. Het was daar de gebruikelijke rommel van niet afgewassen kopjes en borden, kruimels op tafel, een kwak koffiedik op de kookplaat, een aangebroken pak koekjes. Ik bleef doodstil staan. Er was iets vreemds aan de hand, iets onlogisch. Ik deed een kastje open en keek erin. Ik trok alle laden open, en elke keer kromp ik ineen bij het gepiep en gekraak, en het gerammel van bestek. Waar was mijn schort, het schort dat ik nog maar een paar dagen geleden hiernaartoe had meegenomen omdat ik eens een keer een bloesje aanhad waarop ik liever geen vlekken wilde hebben? Waar was mijn lievelingskookboek – mijn enige, trouwens – waarin mijn naam binnenin op het schutblad stond? ‘Voor Bonnie, liefs, mama.’ Even bleef ik doodstil staan, in de war en met een onheilspellende pijn in mijn borst. De kraan drupte langzaam. Buiten hoorde ik de wind zachtjes door de bomen aan de ach-

terkant ruisen, op de doorgaande weg dreunde het verkeer, en ik voelde de vloer schudden toen er een vrachtwagen voorbijreed.

Op mijn tenen liep ik naar de slaapkamer. De gordijnen waren dicht en het bed was niet opgemaakt. Alsof hij er nog in lag – ik kon bijna de vorm van zijn lichaam onderscheiden, van onze lichamen. Achter de deur lag een hoopje kleren die gewassen moesten worden. Ik zag mijn bloesje er niet bij liggen, het bloesje dat hij me van het lijf had gerukt en opzij had gegooid, hoewel ik me wel herinnerde waar het had gelegen. Ik dacht aan de manier waarop hij naar me had gekeken, een blik die me het gevoel had gegeven dat ik mijn naaktheid wilde bedekken. Ik zag mijn oude T-shirt en flanellen shorts niet, de kleren die ik 's nachts draag als het niet al te warm is. Ik trok alle laden van het ladekastje open. Er lag nog wat van Liza in, de kleren die ze niet mee had willen nemen, en ook nog wat kleren van hem. Maar niet van mij, en ook hier was mijn schoudertas niet. Ik ging op het bed zitten, en toen ik mijn ogen even dichtdeed, was het net alsof ik hem in het donker naast me voelde zitten. Zou ik hier nu voor altijd mee moeten leven, of zou het gaandeweg minder worden en ophouden? Er stond maar één tandenborstel in de badkamer. De mijne. Ik pakte hem. De zijne was weg. Mijn deodorant was weg, de zijne stond er wel. Mijn scheer-

mesje was weg, het zijne lag er wel. Mijn potje bodylotion was weg. In het spiegeltje boven de wasbak bekeek ik mezelf. Donkere ogen in een smal, wit gezicht. Droge lippen. Een opbloeiende blauwe plek in mijn hals, half verscholen onder mijn bloesje. Ik liep terug naar de huiskamer. Het was net alsof het lijk groter was dan daarnet, doder leek het wel. Hoe snel koelt een lijk af? Hoe snel wordt het bloed stroperig? Als ik hem nu weer zou aanraken, zou hij dan stijf aanvoelen, echt als een lijk, niet meer als een mens? In mijn ooghoeken zag ik zijn hand bewegen, en ik moest mezelf dwingen ernaar te blijven kijken om mezelf ervan te overtuigen dat dit onmogelijk was.

Ik stond ergens op, en toen ik naar beneden keek, zag ik dat het de uitnodiging voor de bruiloft was. Ik bukte me en raapte hem op, vouwde hem dubbel en toen nog een keer, en stopte hem toen tegelijk met de tandenborstel die ik nog in mijn hand had in de zak van mijn spijkerbroek.

Ervoor

‘Proost.’ Ik hief mijn glas koude witte wijn en klonk met de anderen. ‘Op de vakantie.’

‘Liza en ik hebben geen vakantie, dat weet je, hè?’ zei

Daniëlle. ‘Alleen in het onderwijs krijg je zes hele weken.’

‘Alleen in het onderwijs verdien je zes hele weken. Op de zomer dan!’

Ik nam een slokje en leunde genietend achterover. Het was avond, maar het was nog zacht en warm. Ik had de zomer nodig – het late opstaan, de warme dagen met het vele licht, even geen klassen vol tieners met hun gekras op de viool of gejangel op de blokfluit, niet meer elke dag die lerarenkamer, waar we niet meer mogen roken en dan maar te veel koffie drinken, niet elke avond nakijken en voorbereiden en mijn leven op orde brengen, niet steeds weer zo’n vel papier voor je neus en alsmaar die ellendige rekeningen.

‘Wat ga je doen met die zee van tijd?’

‘Slapen. Naar de bioscoop. Chocola eten. Wat aan mijn conditie doen. Zwemmen. Wat vaker mijn vrienden zien. Eindelijk eens mijn appartement opknappen.’

Een paar maanden geleden was ik verhuisd van een driekamerwoning waar ik veel van had gehouden naar een van die wat kleinere, donkere, smoezelige tweekamerwoningen zoals je die in Camden Town veel hebt, met dunne muren, afbladderende kozijnen, een lekkende koelkast en een sputterende radiator die alleen warm wordt wanneer hij daar zin

in heeft. Ik had mezelf ten doel gesteld de boel op te knappen. Ik fantaseerde erover dat ik fraaie meubelstukken zou weten te vinden in afvalcontainers, waaraan ik met behulp van de witkwast wonderen zou verrichten, maar ik realiseerde me dat ik eerst vele lagen verf en behang zou moeten afkrabben, de vaste vloerbedekking zou moeten lostornen en mijn toch al overwerkte vrienden zou moeten proberen over te halen om eens naar de elektriciteit te kijken en na te gaan waar die onheilspellende, steeds groter wordende bruine vlek op het plafond vandaan kwam.

‘Dus ik blijf dit jaar thuis,’ zei ik. Ik keek Daniëlle aan. ‘Ik neem aan dat jij na de bruiloft weggaat.’ ‘Op huwelijksreis naar Italië,’ zei ze, en ze lachte triomfantelijk. Ik voelde de ergernis in me opwellen. Daniëlle dacht kennelijk dat ze door haar aanstaande huwelijk in ethisch opzicht op een hoger plan stond dan Liza en ik. We hadden samen gestudeerd en waren, net als iedereen in het studentenwereldje, gepokt en gemazeld in kwesties van liefdesverdriet en andere ellende. Zo waren we volwassen geworden, maar zij gedroeg zich nu alsof ze een voorsprong op ons nam in een wedstrijd waarvan we niet eens wisten dat we eraan deelnamen. Ze keek met een mengeling van arrogantie en medelijden op ons neer, dat wil zeggen op Liza, het drankzuchtige feestbeest met de hese